

Liperin kunta/Elinympäristöpalvelut
Ympäristönsuojelu
Varolantie 3
83100 Liperi

Lausuntopyyntönnä 2.7.2024

Maa-aines- ja ympäristölupahakemus

Peab Industri Oy hakee maa-aineslain 4 a §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaista lupaa maa-ainesten ja kalliokiviaineksen ottoon sekä kiviaineksen murskaukseen Liperiin Vaivion kylään kiinteistöille Kotimäki (426-412-9-101) ja Vaivionsalo (426-412-49-126). Hakija on hakenut vuonna 2021 laaditulla, pääosin vastaavan sisältöisellä hakemuksella maa-aines- ja ympäristölupaa alueelle. Liperin elinympäristölautakunnan lupajaos myönsi luvan 12.10.2021 tehdyllä päätöksellään. Päätöksestä valitettiin Vaasan hallinto-oikeuteen, joka päätöksellään 17.2.2023 kumosi luvan ja palautti sen uudelleenkäsiteltäväksi, mikäli hakemusta täydennetään lisäselvityksillä mm. pohjavesien osalta. Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle on sittemmin toimitettu tiedot harkinnanvaraista YVA-menettelyä varten. ELY-keskus teki päätöksen (3.1.2024, POKELY/1331/2023), jonka mukaisesti YVA-menettelyä ei sovelleta hakijan hankkeeseen.

Lupahakemuksen mukaisen ottamisalueen pinta-ala on noin 6,6 hehtaaria. Koko suunnitelma-alueen pinta-ala on 11,9 hehtaaria, joka kattaa ottamisalueen lisäksi tukitoiminta- ja varastointialueet. Kalliota otetaan alueelta yhteensä noin 571 000 m³. Lupaa haetaan 15 vuoden ajalle. Hakemuksen mukaisella toiminnalla on tarkoitus jatkaa Morenia Oy:n alueella aiemmin harjoittamaa maa-ainesten ottotoimintaa, ja kyse on jo osittain avatusta ottamisalueesta. Toimintaa laajennetaan nykyisen ottoalueen itä- ja kaakkoispuolelle. Morenia Oy:lle myönnetty maa-aineslupa ja ympäristölupa on päättynyt 15.3.2021. Edelliselle lupakaudelle myönnetystä ottomäärästä (210 000 m³) on otettu NOTTO-rekisterin mukaan aineksia noin 50 000 m³.

Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa 2040 (voimaan 8.7.2021) alueella on EO3-aluemerkintä. Aluevarausmerkinnällä osoitetaan vähintään seudullista merkitystä omaavia kalliokiviainesten ottoalueita. Maakuntakaavan suunnittelumääräys: "kiviainesten otto tulee sovittaa alueen luonto-, kulttuuri- ja ympäristöarvoihin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee selvittää kiviainesten oton tarkoituksenmukainen eteneminen ja alueelle soveltuva maisemointi." Hankealueella on voimassa myös Vaivion osayleiskaava (hyväksytty 31.1.2011), missä suunnitelma-alue sijoittuu pääosin eo-2 alueelle (kalliokiviainesten ottoalue). Suunnitelma-alueen kaakkoisosassa on merkintä M (maa- ja metsätalousvaltainen alue).

Suunnitelma-alue ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle ja sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse yksityiskaivoja, yhdyskunnan vedenottoa, tutkittuja vedenottoaikoja tai lähteitä. Ottamisalueelta ei ole hakemuksen perusteella pohjaveden virtausyhteyttä pohjavesialueelle. Lähimmät pintavedet ovat alueen länsipuolella sijaitseva Iso Vehkalampi noin 120 metrin päässä ja kaakkoispuolella

10.9.2024

sijaitseva Pieni Vehkalampi noin 125 metrin päässä suunnitelma-alueesta. Ottamisalueen itäpuolella noin 230 metrin päässä sijaitsee Pieni Louhilampi. Ne kuuluvat Louhilammet-Vehkalammet- nimiseen luonnonsuojelullisesti ja kalataloudellisesti arvokkaaseen pienvesikokonaisuuteen (Lehtelä ym. julkaisematon raportti 1995). Vaivion osayleiskaavassa nämä lammet on huomioitu luo-merkinnällä. Kaavamääräyksessä sanotaan, että: ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa on huomioitava, ettei alueen luonto- tai maisema-arvoja vaaranneta tai heikennetä.

Lähin suojelualue on noin kilometrin etäisyydellä suunnittelualan koillis- ja pohjoispuolella sijaitseva Kunnasniemen luonnonsuojelualue (YSA233211). Ottoalueilta tai niiden välittömästä läheisyydestä ei ole Lajitietokeskuksen tietokannassa havaintoja uhanalaisista lajeista, eikä niitä luonto- ja maisemaselvityksessäkään havaittu (WSP 2023).

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunto

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hakemuksen liitteen pohjavesiselvitys on toteutettu yleisesti käytössä olevilla tutkimusmenetelmillä ja riittävässä laajuudessa. Hakija on esittänyt Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle YVA tarveharkintaa varten hanketietojen täydennyksessään 10.10.2023 kuvauksen kiviaineksen laadusta alueella (POKELY/1331/2023). Käytettävissä olevien tietojen perusteella alueen kallioperä ei sisällä mustaliusketta tai muita sulfidipitoisia kivilajeja, joista voisi aiheutua haitallisia vaikutuksia pohjaveteen kalliokiviaineksen oton yhteydessä.

Hakemuksen liitteenä olevassa pohjavesiselvityksessä on todettu, että alueella tai sen lähiympäristössä ei ole pohjavesivaikutteista huomionarvoista lajistoa tai vesilain suojeltavia pohjavesiluontotyyppisiä (esim. luonnontilaiset lähteet ja niiden laskupurot, pienet pohjavesivaikutteiset lammet). Luonto- ja maisemaselvityksessä Vaivionsalon maa-ainestenottoalueilta (WSP 2023) todetaan, että viereisellä **NCC:n suunnitellulla maa-ainestenottoalueella on vesilain (587/2011) 2. luvun 11.1 §:n tarkoittama luonnontilainen noro, joiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty. ELY-keskus huomauttaa, että virtausverkko- ja valuma-alueanalyysin perusteella (liitekartta) myös nykyisen hakemusalueen vielä avaamattomalla kaakkoisosalla näyttäisi olevan noro, jota ei luontoselvityksessä ole kuitenkaan mainittu.**

YVA-tarveharkintaa varten tehdyssä luonto- ja maisemaselvityksessä (WSP 2023) ei tehty havaintoja kaakkurista (elinvoimainen, lintudirektiivin liitteen 1 laji). Luontoselvityksessä todetaan, että kaakkurit voivat käyttää ELY-keskuksen YVA-asiassa antaman päätöksen perusteluissa on jo kuitenkin tuotu esille kaakkurihavaintoja alueen lammilta. Iso Vehkalammelta on mm. varmistettu pesähavainto vuodelta 2022 (Tiira). Hakemuksen mukaan louhintatyöhön liittyvät räjäytykset rajoitetaan kaakkurin pesimisrauhan turvaamiseksi pesimiskauden (20.4.-1.9.) ulkopuolelle.

ELY-keskus katsoo, että maa-aineslupan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että alueella **mahdollisesti sijaitsevat norot huomioidaan, ja niille haetaan tarvittaessa lupa poiketa vesilain säädöksistä Itä-Suomen aluehallintovirastosta.**

Lisäksi lupamääräyksissä olisi huomioitava ainakin seuraavat seikat:

10.9.2024

- Koskematonta kalliota tulee jättää kaikissa olosuhteissa ylimmän todetun luonnollisen pohjavesipinnan päälle pohjavesialueiden ulkopuolella vähintään 1-2 metriä paksu suojakerros. Pohjaveden korkeustaso on luotettavasti todennettava mittaamalla pohjaveden pinnantaso neljä kertaa vuodessa alueelle asennetuista kolmesta pohjaveden havaintoputkesta. Tulokset havainnoista toimitetaan kerran vuodessa luvan myöntäneelle viranomaiselle. Lupaehtoihin on syytä ottaa määräykset myös pohjaveden laadun tarkkailusta. Tarkkailu suoritetaan alueelle asennetuista kolmesta pohjaveden havaintoputkesta. Näytteet on otettava ennen toiminnan aloittamista, vuoden välein toiminnan aikana ja lopuksi. Pohjavesinäytteistä on analysoitava vähintään seuraavat parametrit: haju, sameus, väri, pH, happi, TOC, sähkönjohtavuus, sulfaatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, nitraatti, nitriitti, ammonium, kokonaistyyppi, koliformiset bakteerit, E. coli bakteerit; liukoiset pitoisuudet (suodatettu näyte): rauta, mangaani. Näytteenoton laatu on turvattava sertifioituja näytteenottajia käyttämällä. Lisäksi määritykset on suoritettava laboratoriossa, jolla on akkreditoitu laatujärjestelmä ja jossa ko. menetelmät kuuluvat akkreditoinnin piiriin. Vuosiyhteenvedon liitteenä tulee esittää vuosittain päivitettävä taulukko, johon kootaan kaikki tarkkailusuunnitelman mukaiset pohjaveden korkeuden ja laadun tarkkailutulokset havaintoputkittain allekkain. Taulukossa tulee esittää pohjaveden ympäristölaatusuunnitelman (Vna 1040/2006, muutos 341/2009) ja talousveden laatuvaatimukset ja -tavoitteet (STM 1352/2015) sekä vertailu edellä mainittuihin

esimerkiksi merkitsemällä poikkeavat tulokset korostusvärillä. Tulokset on toimitettava luvan myöntäneelle viranomaiselle ja Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle.

- Öljytuotteiden käsittelyssä on edellytettävä kahdenkertaista suojausta. Alueella mahdollisesti säilytettävät öljytuotteita sisältävät säiliöt ja koneiden tankkauspaikka on sijoitettava kaivualueen ulkopuolelle ja suojattava maahan kaukalon muotoon asennettavalla lujalla muovikalvolla mahdollisten valumiin pääsyn estämiseksi pohjaveteen. Säiliöiden on lisäksi oltava kaksoisvaipallisia tai ne on varustettava tiiviillä säiliön tilavuutta vastaavalla katetulla suoja-altaalla.

- Alin ottotaso on merkittävä selvästi maastoon.

- Merkittäviä konekaluston huolto- ja korjaustöitä ei saa suorittaa alueella eikä sen välittömässä läheisyydessä.

- Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten ottamisalueella on oltava riittävä alkusammutus- ja vuotojen torjuntakalusto.

-Maa-ainesten otto voi vaikuttaa paikallisesti kallioalueen pintavalunnan muuttumisen kautta. Tarvittaessa alueelle tulee rakentaa selkeytysallas, jonka pohjalle kiintoaines laskeutuu.

- Ottoalueelle ei saa läjittää/levittää muualta tuotuja maa-aineksia lukuun ottamatta jälkitoimenpiteiden yhteydessä tarvittavaa verhoilumateriaalia. Muualta tuotua verhoilumateriaalia ei saa kuitenkaan varastoida alueella.

- Jälkihoito on tehtävä vaiheittain ottotoiminnan edetessä. Jälkitoimenpiteisiin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Jyrkkien rintausten yläosiin tulee rakentaa aidat turvallisuuden varmistamiseksi. Kallioalueen pohja tulee tasata ja muotoilla siten, ettei alueelle pääse muodostumaan pintavesilammikoita.

10.9.2024

- Ottomääristä on toimitettava tiedot vuosittain NOTTO rekisteriin ja luvanmyöntäjälle annettujen ohjeiden mukaan.

Murskaukseen haetun ympäristöluvan osalta hakemuksessa esitetään, että toiminta-aikoja ei ole tarpeen rajata MURAU-asetuksen 8 §:n mukaisiksi, koska lähin vakituinen asutus sijaitsee 850 metrin ja lähin vapaa-ajan asutus 1000 metrin päässä ottamisalueesta. Hakemuksen liitteenä olevan ympäristömeluselvityksen mukaan lähimmät häiriintyvät kohteet ovat hieman lähempänä kuin hakemuksessa esitetään: vakituista asutusta sijaitsee pääasiassa toiminta-alueiden länsipuolella lähimmillään hieman yli 600 metrin etäisyydellä ja lähimmät lomarakennukset sijaitsevat lounaispuolella hieman alle 900 metrin etäisyydellä. Hakemuksessa toiminta-ajat murskaamiselle, poraamiselle, rikotuksella sekä kuormaamiselle ja kuljetukselle on esitetty olevan ma-pe klo 6-22. Räjähdyttämistä esitetään tehtäväksi ma-pe klo 8-18 valoisan aikaan, enimmäismäärällä n. 5-7 kertaa vuodessa, mutta ei 20.4.-1.9. välisenä aikana.

MURAU-asetuksen (800/2000) 7 §:n mukaan toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. ELY-keskuksen käsityksen mukaan valtioneuvoston päätöksessä melutason ohjearvoista A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa sovelletaan klo 7-22 ja yöohjearvoa klo 22-7. Hakemuksen liitteenä toimitetun ympäristömeluselvityksen melumallinnuksessa työkoneiden ja -tehtävien toiminta-aikana on käytetty klo 7-21/22 muilta kuin kuormauksen ja kuljetuksen osalta (klo 6-22). Selvityksessä mainitaan lisäksi, että kummallakaan toimijalla ei ole merkittävää yöaikaista melua aiheuttavaa toimintaa. ELY-keskus huomauttaa, että mikäli toiminta-ajaksi murskauksen, poraamisen ja rikotuksen osalta hyväksytään hakemuksessa esitetty klo 6-22, ylittyy sallittu yöajan melutaso (40 dB) meluselvityksen mukaan vapaa-ajan asunnoilla klo 6-7 riippuen toiminnan eri vaiheista ja laajuudesta. ELY-keskus esittää, että toiminta-ajaksi hyväksyttäisiin vain päiväaikainen toiminta eli klo 7-22 murskaamisen, poraamisen ja rikotuksen osalta.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hakemuksessa on esitetty toimia melun ja pölyn rajoittamiseksi, joita käyttämällä toiminnasta aiheutuvia haitallisia vaikutuksia voidaan vähentää. Melua ja pölyä tulee tarkkailla toiminnan aikana aktiivisesti aistinvaraisesti ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin esim. kuivina aikoina, jolloin pölyämistä tulee ehkäistä kastelutoimenpiteillä ml. kuljetuksista aiheutuva pölyäminen.

Jätteiden kuljetuksissa tulee käyttää jätehuoltorekisteriin hyväksyttyjä kuljettajia, jotka ovat rekisteröityneet ko. jätteiden kuljettajaksi. Jätelain (646/2011) 121 b §:n mukaisesti siirtoasiakirjan laatineen jätteen haltijan on huolehdittava siirtoasiakirjan tietojen toimittamisesta 142 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun rekisteriin (ns. SIIRTO-rekisteri).

Jätelain (646/2011) 118 §:n 1 momentin kohdan 4 mukaan toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa jätteistä, jos kysymyksessä on toiminta, joka on ympäristönsuojelulain mukaan luvanvaraista. Jätteen tuottajan kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuudesta on säädetty valtioneuvoston asetuksella jätteistä (978/2021) 33 §:ssä. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee lisätä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään (YLVA) toiminnan valvontaprofiiliin lomake toiminnassa syntyvien jätteiden raportointia ja tarkastamista varten.

10.9.2024

Muilta osin ELY-keskus esittää, että kirjanpitoa tulee edellyttää ainakin murskatun kiviaineksen määrästä (t/vuosi), rikotuksen, murskauksen ja räjäytysten toiminta-ajoista (ajanjakso ja sen aikainen työpäivien määrä jokaista työvaihetta kohden), muodostuneista jätteistä ja niiden toimituspaikoista, pohjavesitarkkailun tuloksista, muista mahdollisista tarkkailuista sekä poikkeustilanteiden ja niiden takia tehtyjen toimien osalta (ml. raportointi poikkeustilanteissa syntyneen mahdollisesti pilaantuneen maa-aineksen ja imeytysaineiden määristä ja toimituspaikoista).

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt Luonnonsuojeluasiantuntija Hanna Keski-Karhu ja ratkaissut Yksikön päällikkö Pirkko Siikamäki. Lausunnon valmisteluun on osallistunut lisäksi ympäristöasiantuntija Mika Huttunen pohjavesien suojeluun liittyvien asioiden osalta, ympäristöasiantuntija Kaisa Figueiredo pintavesien osalta ja ympäristöasiantuntija Mari Kallinen ympäristölupaan liittyvien asioiden osalta. Merkintä hyväksynnästä on viimeisellä sivulla.

Tiedoksi

Peab Industri Oy, kristiina.hanninen(at)swerock.fi
Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, kirjaamo(at)liperi.fi
jukka(at)inkeri.eu

Liitekartta Virtausverkko- ja valuma-alueanalyysikartta

10.9.2024

POKELY/227/2021

Tiedoksi

Kirjoita tähän

Tämä asiakirja POKELY/227/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POKELY/227/2021 har godkänts elektroniskt

Keski-Karhu Hanna 12.09.2024 16:39

Siikamäki Pirkko 12.09.2024 16:37